

Samenvatting onderzoeksrapportage 'Nuchter Verstand en drugs'

Gemeente Oudewater

In opdracht van negen gemeenten uit Utrecht West (Montfoort, de Ronde Venen, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden) en Lekstroom (Houten, IJsselstein, Nieuwegein en Vianen) heeft de GGDrU een onderzoek uitgevoerd naar aard en omvang van het drugsgebruik onder jongeren. Het doel van dit onderzoek was het in kaart brengen van de lokale situatie per gemeente, deze te vergelijken met landelijke onderzoeksgegevens en aanbevelingen te doen voor een eventueel verdere aanpak. Daartoe is literatuuronderzoek verricht, zijn gegevens inzake overlast en druggerelateerde ambulanceritten verzameld, zijn de bestaande monitorgegevens van de GGD gebruikt, sleutelpersonen geïnterviewd en is een korte enquête over hotspots en overlast uitgezet onder de gemeenten.

De belangrijkste resultaten specifiek voor de gemeente Oudewater vindt u hier.

Gebruik

13-17 jaar:

Cannabis wordt van alle soorten drugs het meest gebruikt. Onder jongeren uit Oudewater van 13 tot 17 jaar was in 2012 6% ooit cannabisgebruiker en 3% actueel cannabisgebruiker.

Met betrekking tot harddrugsgebruik weten we dat onder jongeren uit Oudewater van 13 tot 17 jaar 2% ooit gebruiker is.

19 tot 24 jaar:

Voor de gemeente Oudewater is alleen een combinatie percentage van meerdere gemeenten (Montfoort, Oudewater, de Ronde Venen en Stichtse Vecht) beschikbaar. In deze gemeenten samen was 38% ooit cannabisgebruiker, 7% actueel cannabisgebruiker, 12% ooit harddrugsgebruiker en 3% actueel harddrugsgebruiker.

Uitgaanders van 15 tot 35 jaar:

Het uitgaansleven verplaatst zich de laatste jaren richting party's/festivals.

Er zijn cijfers beschikbaar, niet specifiek voor Oudewater, met betrekking tot recent (laatste jaar) en actueel (laatste maand) gebruik onder uitgaanders van 15 tot 35 jaar in regio Midden (Utrecht en Flevoland). In de gehele regio Midden was onder uitgaanders 50,6 % recent cannabisgebruiker en 33,8% actueel cannabisgebruiker.

Het recent gebruik van cannabis (50,6%), XTC (56,5%), speed (28,2%), cocaïne (23,6%) en GHB (8,6%) onder uitgaanders in regio Midden ligt allemaal onder het landelijk gemiddelde (respectievelijk 52%, 60,6%, 33,4%, 27,1% en 11,9%).

Volgens de geïnterviewden komen andere vormen van drugsgebruik ook voor maar onttrekt zich dat aan de waarneming, vooral met betrekking tot blowen. In het rapport wordt tevens melding gemaakt dat sommige jongeren in Oudewater zelf aangeven dat ze ook harddrugs gebruiken. Dit illustreert wat ook in het rapport wordt geconcludeerd: het taboe op drugsgebruik wordt minder.

Ten slotte is aan de sleutelfiguren gevraagd waar in de gemeente de lokale hotspots zijn. Met hotspots wordt bedoeld op ontmoetingsplaatsen van jongeren in de openbare ruimte waar sprake is van overlast en waarbij de indruk bestaat dat deze overlast drugserelateerd is. Voor de gemeente Oudewater worden de volgende hotspots genoemd: Jongeren OntmoetingsPunt bij 't Jonkie, Verzorgingscentrum Pr. Margrietstraat en Brug Hekendorpsebuurtweg.

Zorgpunten/risico's

Cannabisgebruik van jongeren leidt tot gezondheids- en sociale risico's. Uit het onderzoeksrapport blijkt dat vooral problemen met school (o.a. spijbelen, laksheid, schooluitval) en gedrag (o.a. sloom, niet gemotiveerd, ongeïnteresseerd) het meest aanwezig zijn. Ook worden andere sociale problemen zoals problemen met sociale relaties en problemen thuis vaak genoemd in de interviews.

Diverse keren zijn tijdens interviews zorgen geuit over de combinatie van alcohol en drugs. In Oudewater is genoemd dat er flink gedronken wordt, zowel door volwassenen als jongeren. Beiden leiden tot gezondheidsrisico's, overlast en sociale problemen en dat maakt dat de combinatie gezien wordt als zeer risicovol.

Opvallend is daarnaast dat een unaniem beeld verscheen uit de interviews, dat het erg eenvoudig is om aan drugs te komen, zeker cannabis. De plaatsen om aan drugs te komen in de gemeente Oudewater die genoemd worden in het onderzoeksrapport zijn de horeca/het uitgaansleven, schuur- en feestketen(s), locaties jongerenwerk, thuis/eigen garage of schuur en parkeerterreinen.

Een ander zorgpunt dat verder een aantal keer genoemd is, betreft het feit dat meer jongeren op steeds jongere leeftijd gebruiken en dat de leeftijd ook onder dealers daalt.

Ten slotte kwam in het onderzoeksrapport naar voren dat ouders en jongeren vaak onvoldoende kennis hebben van de risico's van drugs. Voorlichting hieromtrent lijkt dus noodzakelijk.

Mogelijke preventiemaatregelen

Meningen omtrent de beste leeftijd om met interventies op drugsgebruik te starten, verschillen. De algemene aanbevelingen die in het onderzoeksrapport naar voren komen zijn: op de basisschool vooral in te zetten op de weerbaarheid, in klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs te beginnen met drugspreventie en eventueel in hogere klassen kiezen voor een andere soort aanpak bijvoorbeeld gericht op informatie en preventie ten aanzien van uitgaansdrugs.

In de voorlichting zou volgens sleutelpersonen, waaronder sleutelpersonen uit de gemeente Oudewater, een aantal dingen meegenomen moeten worden:

- Voorlichting laten geven door een ervaringsdeskundige of een jongere waarmee andere jongeren zich kunnen identificeren (leeftijdsgenoot).
- Het noemen van feitelijke gevaren van drugs (op de lange termijn) zodat er een schrik-effect optreedt. Echter is het aan te raden ook tips te geven voor veilig gebruik zodat als jongeren toch drugs gebruiken, ze het in ieder geval wel veilig doen. Hierbij kan men denken aan het feit dat pillen op festivals niet altijd veilig zijn, dat de combinatie alcohol en drugs gevaarlijk is en dat de samenstelling van cannabis veel sterker is geworden.
- Verder zou de voorlichting niet alleen op scholen moeten plaatsvinden maar ook op andere plekken waar jongeren komen. Hierbij kan men denken aan locaties waar jongeren te vinden zijn zoals op straat, bij een sportvereniging of in jongerencentra.
- Ouderparticipatie bij interventies wordt gezien als uiterst belangrijk omdat ouders de verantwoordelijkheid voor de opvoeding hebben. Ouders zouden voorlichting moeten krijgen over hoe ze met drugsgebruik van hun kind omgaan, hoe ze het kunnen herkennen, wat ze doen als ze vermoeden dat hun kind drugs gebruikt, hoe ze het onderwerp aansnijden en hoe ze hun kind erbij kunnen helpen.

In het onderzoeksrapport worden ook een aantal punten genoemd waarvan sleutelfiguren denken dat ze niet in preventie en interventie maatregelen meegenomen zouden moeten worden. Dit zijn: streng zijn of een belerende houding hebben, ervan uitgaan dat drugs uit te bannen zijn, ervan

uitgaan dat ouders en jongeren voldoende weten van drugs en de gevaren van drugs en alle jongeren en alle soorten drugs 'op een hoop gooien'.

Aanpak in heden en verleden

Aan sleutelfiguren is gevraagd wat voor aanpak er op dit moment in hun gemeente gehanteerd wordt als het om drugs gebruikende jongeren gaat, en wat in het verleden al is gedaan. Voor de gemeente Oudewater heeft er in het verleden in het kader van Nuchter Verstand een actie plaatsgevonden waarbij jongeren aan de hand van een zelfgemaakte vragenlijst andere jongeren (ca. 100) ondervraagd hebben op hun drugsgebruik en kennis over drugs. Hieruit bleek dat veel jongeren lang niet alles weten. Deze actie leidde er overigens niet toe dat jongeren stopten. Tevens is in Oudewater in het verleden door de politie een brief gestuurd aan de ouders van jongeren die betrokken waren bij overlast. Op die manier raakten de jongeren hun anonimiteit kwijt, wat een behoorlijk schrik-effect teweeg bracht bij jongeren en ouders.

In Oudewater is de horeca in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de eigen gang van zaken en de naleving van de afspraken die er zijn met gemeente. De BOA's voeren ook controles uit op straat en in de horeca. Naast dat ze letten op drugs, letten ze ook op de naleving van de alcoholleeftijd en vergunningsvereisten. Er is in Oudewater geen Keurmerk Veilig Uitgaan (KVU). Wel zijn er afspraken over 'inlooptijden' en sluitingstijden in de horeca.

Signalen, los van het onderzoeksrapport:

Jongerenwerk:

Er wordt meer gecombineerd gebruikt (alcohol en drugs, waaronder ook pillen), de leeftijd verschuift naar omlaag. Ze zien gebruik van ghb, xtc en nieuwe drugs.

BOA:

Zien voornamelijk gebruik van softdrugs (wiet): zichtbaar aan de jongeren ('die gebruiken meer dan alcohol').

Stadsteam:

Signalen van gebruik softdrugs die als zorg naar voren komen als een gezin of jongeren in beeld komt vanwege problematiek. Daarnaast is een enkeling bekend als gebruiker van harddrugs en dealen. Ze vragen aandacht voor regionale aanpak omdat er signalen zijn dat Oudewaterse jongeren te vinden zijn op Woerdense vindplaatsen.

Huisarts:

Constaateert problematisch gebruik waar echter een taboe op rust. Ouders die het niet (op tijd) herkennen. Ouders die niet toe durven geven dat hun kind gebruikt of die het vergoelijken. Jongeren die inmiddels volwassen zijn en problemen krijgen als gevolg van drugsgebruik.

Komende onderzoeken:

In deze zomer komen er nieuwe cijfers van de jeugdmonitor van de GGD. Ook is dan het resultaat van het rioolwateronderzoek bekend.